

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԵՒԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՄԵՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԵՒԱՅ ՀԱՐԱԹ 15 ՄԱՅԻՍ 1865

ԹԻՒ 753

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՄԵՐԱԿԱՆ

ԶՄԻՌՆԵՒԱՅ 15 ՄԱՅԻՍ

Վաղղիացի կայսրը մեծ փառաբանութեամբ և արտաքին կտրուի ջերմեռանդ սիրով ընդունեցաւ Ղէզայի մէջ, ուր Վորին կայսերական վեհափառութիւնը յորդորական սիրով յայտարարութիւն մի հրատարակեց. որով մարդասիրաբար կը խոստանայ՝ Ղէզայի բնակչաց արհեստական և առևտրական յառաջդիմութեանը վրայ հոգ տանել, նմանապէս անոնց ամեն կերպ բարեկեցութիւնը ևս քան զէս աւելցնել:

Այս յայտարարութեան համառոտ թարգմանութիւնը ներկայ յօդուածոյ վերջը կը գտնուի՝ ի տես զեկութիւն մը ընթերցողաց:

Վարդէն երրորդ թէպէտ և շուտով Ղէզայի բնակչութեան մէջ Վաղղի վերադառնալու համար, այսու ամենայնիւ իրարու հակառակ զանազան զոյգներ կը պայքարեն թէ փարիզի և թէ Ղէզայի մէջ Վորին վեհափառութեան այս ճանապարհորդութեան նպատակին վերայ և անկէ յառաջ գալու հետեւութեանը վերայ:

Վաղղի օրագրութիւններն ևս այս ճանապարհորդութեան վրայօք կը զբաղին և Ղէզայի ամեն կերպ յառաջդիմութեանը անհրաժեշտ սրբիւ ստուգապէս կը նկարագրեն: Մորինիս Վոսթ լրագիրը հետեւեալ կերպիւ կը վերջացնէ իւր մէկ յօդուածը այս խնդրոյ վրայօք.

«Կարելի է որ Ղէզայի արծեց Վաղղի տեսութեանը աւելի քան զինչ զոր ունէր ի սկզբան, բայց այսօրուան օրս որ յիշեալ երկիրը ծախու առնուեցաւ, կը մնայ միայն մշակել զայն և ցանել այնպիսի հունձ մի քաղելու համար. որ հետզհետէ առատապէս պիտի հասնուի բոլոր աշխատութիւնը զոր պատճառեց»:

Տի Բրէս լրագիրն ալ, որ Վորին կոչուած պահպանողական կուսակցութեան բերանէ է, այսպէս կը խօսի Ղէզայի վրայօք:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՄԵՐԱԿԱՆ

ԸՆԾԻՐ

Ընդհանրական ազգային ժողովոյն Հայոց՝ զուգարեւոյ ի 12 Փետրվարի 1865 ամի, ի կալիպար:

(Տէւ քաղաքային նախընթաց թիւը):

Օրինակի հրամանագրութեանց Ա. Առաջնորդի:

Ի թեմակալ Առաջնորդ Զուգարու ամենափրկչեան օտոր վանուց Գրիգոր արդիեալ քահանայի մահտեի Մ. Գրիգորեանց:

Խնդրադր քո՝ տողեան ի 28 Մայիսի, որ յաւատարմութեան անձին և զորոնց քոյ արտայայտէր քան թէ լայն ինչ ի 11 Օգոստ. ժամանեցաւ ի ձեռք մեր:

Խորշիլ կամուրջ մեր ի պատճառաց յորոց մարթիկէ ծագման կամ արծարծման երկպառակութեանց և խռովութեանց, որք ի քանի ամաց հետէ այդ շարունակին ի Հայ ազգս մեր, մտադիր եմ զեղանակս աւանդել մեր զործանութեանցն կաշուել և պահել համայն կանոնական իրաւանցն: Ամի իրի զինգիրն զայն ոչ համարեցար այժմ արժանի կատարողական ուղղութեան՝ սակայն արարական մտանկոյն այնորիկ ի ձեռք մեր:

Գերապատիւ պարոնայք եկեղեցական և պաշտօնական կիցք նորին, են օրինաւոր հոգաբարձուք ի գերապատուեալ Հայ հասարակութեան տեղւոյ կարգեալ և հաստատեալ և նոյնպէս են զործակալք սրբոյ Ամենափրկչեան վանուցս. վասնորոյ պահանջեն իրաւունք և մեր

«Վաղղիացի կայսրը, որ զործունեայ է և արիւն և թիւն ունի ամեն բանի մէջ, ուղեց անձամբ և նոյն իսկ երկրին մէջ քննել զգոյնութիւնները որ կարգեալ և կը տարապիսեմ Ղէզայի զաղթականութեան զարգացումը: Ուստի Վորին վեհափառութիւնը անշուշտ ի գործ պիտի դնէ այժմ իւր սովորական ճարտարամտութիւնը ի լուծումն այնպիսի երկրային խնդրոյ մի, որ մինչև ցայսօր մեծապէս զբաղեցոյց Վաղղի կենցաղաբար անձինքը և զկառավարութիւնը: Կայսեր այս որոշումը, այս խնդրի ընթացք մըն է: Ասիկա նոր ապացոյց մըն է Վաղղի օգտիցը համար ունեցած իւր անձնանուէր ջանիցը: Հետեւաբար այս գործը պիտի աւելցնէ զաղղիացի ժողովրդեան վստահութիւնը և երախտագիտութիւնը, զոր ունի իւր վեհապետին վերայ»:

Վաղղի ազգային երեսփոխանական ժողովը՝ զինի երկար վիճաբանութեանց, 219 քուէից առաւ լուծութեամբ ընդգէմ 12 քուէից, ընդունեցաւ կառավարութեան առաջարկութիւնը 103 հազար հոգի զինուոր գրելու 1865 տարւոյն բաժինէն, ի պէտս յամաքի և ծովու զօրաբանակաց:

Փետրուարի 3-15ին, օրենսդիր ժողովոյ նիստը բացուելու ժամանակը, կայսերական դահլիստութիւնը այսպէս կը սէր. «Վատեալ մի տաճարը գոյնելով... հանգարտ սրտիւ զբաղեցնէ խաղաղութեան աշխատանք վերայ»:

Այս հանդիսական խօսքը, ըստ երևմանց, յոյս մի կուտար Վաղղի, թէ իւր զօրաբանակին թիւը պիտի նուազէր. մանաւանդ որ մշակական աշխատութեանց հարկաւորութիւնները մեծապէս կը պահանջէին այս նուազումը: Բայց ժողովրդեան յոյսը ի գերեւ ելաւ, և բոլոր Լեւոնյան զինեալ կը մնայ, որպէս թէ մեծ ճակատամարտութեան մի նախընթաց օրը եղած ըլլամք: Քաղաքական զխաւոր խնդիրները ոչ արքայաժողովով և ոչ գերապատիւն միջոցաւ կարելի չըլլալով որոշել, հարկաւ ուշ կամ շուտ զինուոր զօրութիւն պիտի լուծուին: Այս այս օրինակ է ընդհանուր

այնպէս ցանկամբ, զի ազգային ո՛ր և ինչ խնդրանոց առարկայք, յորս դատի և խնդիրն քո, ի ձեռք նոյն եկեղեցւոյ պաշտօնատուր պարոնաց մտանկոյն ի մեր ձեռք, և տնօրէնութիւնը մեր, նոյնպէս նոյնի գիտակցութեամբ ընկալելն զկատարումն: Զայս գիտացեալ քո՝ զօգուտ անձինք խորհուրդի:

Ի Զուգար, յԱմենափրկչեան օտոր վանս, ի 24 Հոկտեմբերի 1864 ամի: Համար 209:

(Զեռ.) Պարսկաստանայ և Հնդկաստանի Հայոց արքեպիսկոպոս Մովսէս:

Գերապատիւ պարոն Գրիգոր Աւետեան, եկեղեցական կալ. և Զիշ. օտոր եկեղեցւոյն Հայոց Մեծապատիւ պարոն:

Ընդ ամեն առաքելք անհրաժեշտ զինուոր մի սիրոյ՝ միտքարութեան և օրհնութեան յանուն գերապատիւ Հայ հասարակութեան տեղւոյ, զոր խնդիրք զի համաձայն ընթերցում տալ ի միջ սուրբ եկեղեցւոյ:

Առաքելք նաեւ զԹուրքի մի յանուն սուր Զովհաննէս Խաչկեան աւագ քահանայի, զոր հատուցանել նմա խնդիրք պաշտօնական գրութեամբ ձերով: Առաքելք նաեւ զօրինակ յիշեալ թղթոյ մերոյ, յազապ տեղեկութեան ձերոյ, և ի հարկաւոր զէպս նաեւ վան ծանօթութեան պատուեալ հասարակութեան:

Խնդրեմք զի զհարկաւոր տնօրէնութիւնն ի ձեր կողմանէ ևս համաձայն տուել սակի վերադարձին յիշեալ Տ. Զովհաննէս Խաչկեան աւագ քահանային աստանօր:

Ողջ լըուք Տեառն:

Մեամբ ձերք գերապատուութեան

զգացումը երկեղեցւոյ, որ Վաղղի մէջ, ինչպէս նաեւ ուրիշ տեղութեանց մէջ, չթողուր որ ետ մնան պատերազմական պատրաստութիւնները և նուազին զինուորական ահադին ծախքը. ուսկից յառաջ կու գայ ժողովրդոց կործանումը առանց մեկուոր օգուտ և փառք պատճառելու:

Վաղղի երեսփոխանական ժողովոյն Ապրիլ 15 27ին եղած նիստին մէջ, եկամտից տեսուչ միստր Կլէտթըն աւերութեան 1864-1865 ամի ելեւ մտական հաշիւները ներկայացոյց: Նոյնքը՝ 66 միլիոն 890 հազար լիւա սթէրլին կարծուած էր. իսկ երեսփոխանական ժողովը՝ 67 միլիոն 730,000 լիւա որոշած էր քուէարկութեամբ. և իրապէս ծախքը՝ որոշուած թիւէն 611,000 լիւա նուազ եղաւ: Երկրորդը՝ որ 67 միլիոն 128,000 լիւա սթէրլին հաշիւ եղած էր, 70 միլիոն 313,000 լիւայի հասաւ. ըսելէ որ 3 միլիոն 185,000 լիւա՝ կարծուածէն աւելի եղած է:

Միստր Կլէտթըն ներկայացոյցաւ հաշուոց համաժողով, 1865-1866 ամի ծախքը՝ 66 միլիոն 139,000 լիւա սթէրլին կարծուած է. իսկ միւսոյն տարւոյն համար հաշիւ եղած եկամուտը 70 միլիոն 170,000 լիւա սթէրլին է:

Մեծի խորանից ելեւմտական այս բարեյաջող վիճակը ուղղութեան արժանի է. վասնորոյ այն ինչ ուրիշ շատ տեղութեանց պարտքը օր ըստ օրէն աւելնալու վերայ է, Վաղղի ազգային պարտքը՝ 1857էն մինչև 1865, 17 միլիոն 646,000 լիւա նուազեցաւ. և այսօրուան՝ օրս 808 միլիոն 288,000 լիւա սթէրլին է, այնինչ 1857 Մարտի 31ին՝ 825 միլիոն 934,000 լիւա էր:

Խաւովի կառավարութեան և Հոմի քահանայապետին մէջ ուղղակի բանախօսութիւններ կը լինին ի վերայ ընդհանուր սկզբանց, որով կը յուսացուի թէ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութիւն և հաշտութիւն մի հաստատել այս երկու կառավարութեց մէջ ի մասին եկեղեցական գործոց:

Աղթարար ծառայ:

(Զեռ.) Պարսկաստանայ և Հնդկաստանի Հայոց արքեպիսկոպոս Մովսէս:

Ի Զուգար յԱմենա. սուրբ վանս ի 28 Նոյեմբերի 1864 ամի: Համար 267:

Արժանապատիւ տէր Զովհաննէս Խաչկեան աւագ քահանայ:

Հա՛բու երկաթաուղիներն զերապատիւ համազգեացն մերոց եղելոյ ի քաղաքի այլոր, ի բազում տեղիս լսելի արար զիւր հնչումն. յոմմէ և մեր ոչ մնացար անձամբ, և հանգամանայն ի վերայ հասեալ եմք:

Վախճան կենաց հանգուցեալ բարձր սրբազան թաղղէոս արքեպիսկոպոս բաղնիքի ի նախորդին մերոյ, չարար զվախճան նոյն դատի և խոտովութեան. այլ որպէս լսեմք, առուելու զպիտակութիւնն, թանձրացաւ առարկայն, և որպէս նշմարի հրդեհէ կայ և տակաւին շարունակի ի միջ ժողովրդեան:

Մեկ հոգեւորաց են պարտիք, կաշուել զառաջ հրդեհին այնորիկ, խաղաղացոյցանել զաղմուկս սրտից ժողովրդոց, և զտարադիր եղեալն խաղաղութիւն միս անգամ զարձուցանել ի ժողովրդոց մեր, զերկաւառակութիւնն տուելով արամատայիլ:

Բաղում անգամ խորհրդածեալ մեր սակի դարման տանելոյ այն ազգամիտս խոտովութեանն, զայս և եթ կարողացեալ եմք գտանել զհնար, զի հրաւիրեցուք զձեզ աստ: Ուստի ոչ զատուարարութեամբ առ ձեզ զայս մեր նամակ, այլ հայրական անհրաժեշտ և անկեղծ սիրով զրեմք առ ձեզ, թէ բարեւոք առնէք, և հաճոյն

Վիքթոր-Լամանուէլ թագաւորը՝ իւր կողմանէ մասին Վէճէցի պաշտօնատարը յուղարկեց 'ի Հոմ, ուր բանիւ բերանոյ այս հաշտութեան վրայօք խօսակցելէ ետեւ վերադարձաւ 'ի Գուրին, ուսկից քիչ ժամանակէն դարձեալ պիտի երթայ սրբազան Պապին քով՝ առաջարկեալ կարգադրութեան կա- սարեալ վախճան մի տալու համար :

Պրետի թէ այս բանախօսութեանց միջոցաւ ըն- քունեալ սկզբունքը հետեւեալներն են .

1. Խտալիան ազատութիւն պիտի շնորհէ բան- տարկեալ կամ քրտորեալ ամեն եպիսկոպոսաց :

2. Խտալիոյ կառավարութիւնը պիտի ճանաչէ և պիտի ընդունի սրբազան Պապին չորս տարիէ 'ի վեր կարգած եպիսկոպոսները իտալական թերակղզոյն վեճակաց մէջ :

3. Իսկ հոգեւոր հովիւ չունեցող վեճակաց հա- մար նոր եպիսկոպոս առաջարկելու և կարգելու մասին, Խտալիոյ և Հոմի երկու կառավարութիւն- ներն ալ միջամուխ պիտի ըլլան և յառաջագոյն պիտի համաձայնին ըստ զանազան եղանակաց . որոց վերայ ետքէն քննութիւն և որոշում պիտի ըլլայ :

Եւս օրինակ են, կըսէ պաշտօնական լրագիր մի, պատրաստեալ կարգադրութեան հիմունքը .

Իսկ իւր թէ երրորդ պայմանին լուծումը ամենէն կը լուծարն է, թէպէտեւ երկու կողմն բաւական զե- ջունքներ եղան փոխադարձ ձեռնհասութեանց և իր- աւաստութեանց վրայօք : Եւս երեւանց՝ այս խնդիր- ները հետեւեալ կերպիւ պիտի որոշուին .

Ինչման թէ և Լամպարտայի մէջ եպիսկոպոս կարգելու 'ի գործ պիտի գրուի ըստ վաղեմի գաշնադրութեան (քոնքորատ), որ հաստատուած է Ինչման թէ և

Հոմի կառարարութեանց մէջ : Վաճառագործական առջի նախագիտ մէջ (որոնք այժմ Խտալիոյ թագա-ւորութեանը հետ միացեալ են), սրբազան Պապը

պիտի շարունակէ ուղղակի կերպիւ ինքը եպիսկո- պոսներ կարգելու : Իսկ վաղեմի դատութեանց և

Վաքտի ջնջուած թագաւորութեան երկիրներուն մէջ, Պիոս իններորդ ճանաչելով և ընդունելով եղած և կատարուած քաղաքական փոփոխութիւնը,

եպիսկոպոսաց ընտրութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ . Խտալիոյ կառավարութիւնը իւրաքանչիւր վեճակի համար երեք եպիսկոպոս պիտի ցուցնէ, և անոնց մէ մէկը առաջնորդ պիտի կարգուի 'Կորին Սրբազ- նութեան հրամանաւ :

Իսկեւ արժան է, որ Խտալիոյ կառավարութիւնը ետ թողուց այժմ այն առաջարկութիւնը, որուն նպատակն էր կրօնական միաբանութիւնները ջնջել և անոնց ինչքը վաճառել յօդուտ ազգային դան- ձուն : Եւս նախապէս ետ թողուց սերիշ առաջարկու- թիւն մի . որով կը բխկոտաց գաղութներուն աշակերտ-

ները զինուորագրութեան ենթակայ պիտի ըլլային :

Եւս ամեն զինուորական կըսեմք, թէ Խտալիոյ կառավարութիւնը յօժարամիտ է հաշտութեան ընե- լու : հաշտութիւն՝ որուն համար Հոմի կառավա- րութիւնն ևս հակամարտութիւն կը ցուցնէ վերջապէս՝ ստիպեալ 'ի բուն զօրութենէ պարագայից :

Խտալիոյ թագաւորը՝ ընկերութեամբ Լամպարտ- ոս զօրապետին 'ի իրենց գնաց . ուր փոխադրեալ կառավարութեան ստորադրութիւնը Սայիսի 3-45- էն սկսեալ . ուստի 'ի իրենց անձնութեան թագա-ւորանիստ մայրաքաղաքն է այժմ :

Սայիսի 3-էն ըստ նոր տուումի՝ 'Կիւ-Լորդէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային զօ-րաբանակները հետզհետէ անձնատուր կը ըլլան : հե- աւաբար հաշտութիւնը՝ զրեթէ լմընցած կը համար- ուի : Կըսուի թէ Հիւսիսային Սիւպիալի 'Կահան-դաց կառավարութիւնը իւր զօրաբանակներէն արդէն 400 հազար հոգիի չափ նուազեցոյց :

Լորտաբին առեւտրի վերայ Հարաւային վեճակաց մէջ գրեւոր արդեւները վերջան և յատուկ պաշտօնատար մի յուղարկեցաւ 'ի Ինչման, որ դատարանները ու դանաչային և մաքսատանց վերաբերեալ զանազան խնդիրները կարգի դնէ :

'Կիւ' Վուաշինկիթընի մէջ դառնուող օտար տե-րութեանց երեսփոխանները, և յետոյ Լորտաբի վեճակները և կառավարութիւնները փութացան Սիւպիալի 'Կահանդաց նոր նախագահին յայտնելու իրենց սաստիկ ցաւը վասն աղետալի մահուան 'ի ի-դօն նախագահին : Եւս անկեղծ յայտարարութիւն-ները, զորս վեճակները թէ իրենց կողմնէ և թէ իրենց ժողովուրդի կողմնէ մատուցին դատա-պարտելով միաբանութեամբ գլխեալ սոսկալի ե-ղանակով որոշութիւնը, այս յայտարարութիւնները կը սեմք անձնութիւն ապացոյց են սիրոյ և համակրու-թեան զոր բոլոր Լորտաբի ունի Սիւպիալի 'Կա-հանդաց կառավարութեանը և ժողովուրդեան վերայ :

Տէվիս նախագահը Հարաւային Վարտինայի ներ-քին կողմը ապացուցեալ է . ուր տակաւին փոքրիկ զօրախմբեր կը գտնուին, որոնք նոյն կողմը աս-պատակութիւն կըսեն : Կը կարծուի թէ Հարաւային Տէվիս նախագահին քով Էէն մինչև 13 միլիոն թա-լէս կայ : Իսիսիսի գետոյն վերայ մէկ չորսնաւ գիւղաւանով մի այրեր է, որուն մէջ 2000 Հիւսիս-կան կալանաւոր կան եղեր . որոնցմէ 1100 հոգին վերաւորութիւն կամ մահեր են :

Հարաւային՝ Սոնդիլմէրի քաղաքին մէջ 94 հա-զար հակ բամպակ այրեցին, որպէսզի Հիւսիսայ-նոց ձեռքը չանցնի :

Ստոնոյ կատարէր, զի յազաւս խաղաղութեան տեղ-ւոյը համազգեսն մերոց հաճեալիք գալ այս, և ուր առեւել հայրենեան ձերում : Գանդի որպէս խնայեալ եմք, իրեւ հայրենասիրարար դուք արարեալ էք զձեռ-նարկութիւն, որոյ հետեւեալ եղէն աղետալի : Ուստի և արդ սակա զձեր նպատակն ապացուցանելոյ, օգուտ ձեր պահանջէ գայրենասիրութիւն ձեր բացայայտել, դնելով զայն՝ վերայ աշգանակի լուսաւորութեան Եթէ գրկեալ կարծէք զձեզ 'ի ձերոց իրաւանց, աստանոր կարող էք գիրաւունս ձեր 'ի լոյս ամեկ մերով քննու-թեամբն : Եթէ որպէս մարդ՝ դատմամբն աներեւոյթ խղճի ձերոյ ապաշխեալ իցէք սակա աւարկայիցն ան-ցելոյ, աստանոր կարող էք ստանալ գիտատրեալն դեղ և դիտադրութիւն խղճին վերաւորեցելոյ :

Հրաւերս այս զոր ուղղեմք առ ձեզ, ոչ սղ ինչ նպա-տակալէ, բայց միայն սակա խաղաղութեան տեղւոյը համադրեանց, և վասն անդորրութեան ձեր մտաց և տնձին : Ոչինչ իւրք պատճառանօք արդարանալ կո-րող էք, եթէ խոյս տալիք 'ի սոյն սիրայորդոր հրաւե-րանաց . զի ոչ զոյ ձեզ տեղի իրկուի և կատարանայ . քանզի մեք հայրաբար ցանկամք գողուլ զձեզ աստ, և զձերութիւն ձեր միթարիւ, քան թէ իւրք ինչ վիշտ 'ի վիշտս ձեր յաւելուլ : Հայրենիք ձեր կոյ այժմ շնոր-հիւ Տեառն յայնպիսում խաղաղութեան, որով մեծա-պէս միթարիւ ունիք, եթէ այց առնել զնա յօժա-րեալիք : Գերութիւն անձնիդ աստ առաւել ունի զօ-րանալ և կարգորիւ, քան թէ այլը զօրհանապաղ 'ի համարուց երկրպագութեանցն աղակիւ և վրդովիլ :

Եթէ այլը Լրանէք զեղբայր մի՛ աստ զտանէք զկաղնուս-ները զինուորագրութեան ենթակայ պիտի ըլլային :

Եւս ամեն զինուորական կըսեմք, թէ Խտալիոյ կառավարութիւնը յօժարամիտ է հաշտութեան ընե-լու : հաշտութիւն՝ որուն համար Հոմի կառավա-րութիւնն ևս հակամարտութիւն կը ցուցնէ վերջապէս՝ ստիպեալ 'ի բուն զօրութենէ պարագայից :

Խտալիոյ թագաւորը՝ ընկերութեամբ Լամպարտ-ոս զօրապետին 'ի իրենց գնաց . ուր փոխադրեալ կառավարութեան ստորադրութիւնը Սայիսի 3-45- էն սկսեալ . ուստի 'ի իրենց անձնութեան թագա-ւորանիստ մայրաքաղաքն է այժմ :

Սայիսի 3-էն ըստ նոր տուումի՝ 'Կիւ-Լորդէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային զօ-րաբանակները հետզհետէ անձնատուր կը ըլլան : հե-աւաբար հաշտութիւնը՝ զրեթէ լմընցած կը համար-ուի : Կըսուի թէ Հիւսիսային Սիւպիալի 'Կահան-դաց կառավարութիւնը իւր զօրաբանակներէն արդէն 400 հազար հոգիի չափ նուազեցոյց :

Լորտաբին առեւտրի վերայ Հարաւային վեճակաց մէջ գրեւոր արդեւները վերջան և յատուկ պաշտօնատար մի յուղարկեցաւ 'ի Ինչման, որ դատարանները ու դանաչային և մաքսատանց վերաբերեալ զանազան խնդիրները կարգի դնէ :

Սայիսի 3-էն ըստ նոր տուումի՝ 'Կիւ-Լորդէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային զօ-րաբանակները հետզհետէ անձնատուր կը ըլլան : հե-աւաբար հաշտութիւնը՝ զրեթէ լմընցած կը համար-ուի : Կըսուի թէ Հիւսիսային Սիւպիալի 'Կահան-դաց կառավարութիւնը իւր զօրաբանակներէն արդէն 400 հազար հոգիի չափ նուազեցոյց :

Լորտաբին առեւտրի վերայ Հարաւային վեճակաց մէջ գրեւոր արդեւները վերջան և յատուկ պաշտօնատար մի յուղարկեցաւ 'ի Ինչման, որ դատարանները ու դանաչային և մաքսատանց վերաբերեալ զանազան խնդիրները կարգի դնէ :

'Կիւ' Վուաշինկիթընի մէջ դառնուող օտար տե-րութեանց երեսփոխանները, և յետոյ Լորտաբի վեճակները և կառավարութիւնները փութացան Սիւպիալի 'Կահանդաց նոր նախագահին յայտնելու իրենց սաստիկ ցաւը վասն աղետալի մահուան 'ի ի-դօն նախագահին : Եւս անկեղծ յայտարարութիւն-ները, զորս վեճակները թէ իրենց կողմնէ և թէ իրենց ժողովուրդի կողմնէ մատուցին դատա-պարտելով միաբանութեամբ գլխեալ սոսկալի ե-ղանակով որոշութիւնը, այս յայտարարութիւնները կը սեմք անձնութիւն ապացոյց են սիրոյ և համակրու-թեան զոր բոլոր Լորտաբի ունի Սիւպիալի 'Կա-հանդաց կառավարութեանը և ժողովուրդեան վերայ :

Տէվիս նախագահը Հարաւային Վարտինայի ներ-քին կողմը ապացուցեալ է . ուր տակաւին փոքրիկ զօրախմբեր կը գտնուին, որոնք նոյն կողմը աս-պատակութիւն կըսեն : Կը կարծուի թէ Հարաւային Տէվիս նախագահին քով Էէն մինչև 13 միլիոն թա-լէս կայ : Իսիսիսի գետոյն վերայ մէկ չորսնաւ գիւղաւանով մի այրեր է, որուն մէջ 2000 Հիւսիս-կան կալանաւոր կան եղեր . որոնցմէ 1100 հոգին վերաւորութիւն կամ մահեր են :

Հարաւային՝ Սոնդիլմէրի քաղաքին մէջ 94 հա-զար հակ բամպակ այրեցին, որպէսզի Հիւսիսայ-նոց ձեռքը չանցնի :

Ստոնոյ կատարէր, զի յազաւս խաղաղութեան տեղ-ւոյը համազգեսն մերոց հաճեալիք գալ այս, և ուր առեւել հայրենեան ձերում : Գանդի որպէս խնայեալ եմք, իրեւ հայրենասիրարար դուք արարեալ էք զձեռ-նարկութիւն, որոյ հետեւեալ եղէն աղետալի : Ուստի և արդ սակա զձեր նպատակն ապացուցանելոյ, օգուտ ձեր պահանջէ գայրենասիրութիւն ձեր բացայայտել, դնելով զայն՝ վերայ աշգանակի լուսաւորութեան Եթէ գրկեալ կարծէք զձեզ 'ի ձերոց իրաւանց, աստանոր կարող էք գիրաւունս ձեր 'ի լոյս ամեկ մերով քննու-թեամբն : Եթէ որպէս մարդ՝ դատմամբն աներեւոյթ խղճի ձերոյ ապաշխեալ իցէք սակա աւարկայիցն ան-ցելոյ, աստանոր կարող էք ստանալ գիտատրեալն դեղ և դիտադրութիւն խղճին վերաւորեցելոյ :

Հրաւերս այս զոր ուղղեմք առ ձեզ, ոչ սղ ինչ նպա-տակալէ, բայց միայն սակա խաղաղութեան տեղւոյը համադրեանց, և վասն անդորրութեան ձեր մտաց և տնձին : Ոչինչ իւրք պատճառանօք արդարանալ կո-րող էք, եթէ խոյս տալիք 'ի սոյն սիրայորդոր հրաւե-րանաց . զի ոչ զոյ ձեզ տեղի իրկուի և կատարանայ . քանզի մեք հայրաբար ցանկամք գողուլ զձեզ աստ, և զձերութիւն ձեր միթարիւ, քան թէ իւրք ինչ վիշտ 'ի վիշտս ձեր յաւելուլ : Հայրենիք ձեր կոյ այժմ շնոր-հիւ Տեառն յայնպիսում խաղաղութեան, որով մեծա-պէս միթարիւ ունիք, եթէ այց առնել զնա յօժա-րեալիք : Գերութիւն անձնիդ աստ առաւել ունի զօ-րանալ և կարգորիւ, քան թէ այլը զօրհանապաղ 'ի համարուց երկրպագութեանցն աղակիւ և վրդովիլ :

Եթէ այլը Լրանէք զեղբայր մի՛ աստ զտանէք զկաղնուս-ները զինուորագրութեան ենթակայ պիտի ըլլային :

Եւս ամեն զինուորական կըսեմք, թէ Խտալիոյ կառավարութիւնը յօժարամիտ է հաշտութեան ընե-լու : հաշտութիւն՝ որուն համար Հոմի կառավա-րութիւնն ևս հակամարտութիւն կը ցուցնէ վերջապէս՝ ստիպեալ 'ի բուն զօրութենէ պարագայից :

Խտալիոյ թագաւորը՝ ընկերութեամբ Լամպարտ-ոս զօրապետին 'ի իրենց գնաց . ուր փոխադրեալ կառավարութեան ստորադրութիւնը Սայիսի 3-45- էն սկսեալ . ուստի 'ի իրենց անձնութեան թագա-ւորանիստ մայրաքաղաքն է այժմ :

Սայիսի 3-էն ըստ նոր տուումի՝ 'Կիւ-Լորդէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային զօ-րաբանակները հետզհետէ անձնատուր կը ըլլան : հե-աւաբար հաշտութիւնը՝ զրեթէ լմընցած կը համար-ուի : Կըսուի թէ Հիւսիսային Սիւպիալի 'Կահան-դաց կառավարութիւնը իւր զօրաբանակներէն արդէն 400 հազար հոգիի չափ նուազեցոյց :

Լորտաբին առեւտրի վերայ Հարաւային վեճակաց մէջ գրեւոր արդեւները վերջան և յատուկ պաշտօնատար մի յուղարկեցաւ 'ի Ինչման, որ դատարանները ու դանաչային և մաքսատանց վերաբերեալ զանազան խնդիրները կարգի դնէ :

'Կիւ' Վուաշինկիթընի մէջ դառնուող օտար տե-րութեանց երեսփոխանները, և յետոյ Լորտաբի վեճակները և կառավարութիւնները փութացան Սիւպիալի 'Կահանդաց նոր նախագահին յայտնելու իրենց սաստիկ ցաւը վասն աղետալի մահուան 'ի ի-դօն նախագահին : Եւս անկեղծ յայտարարութիւն-ները, զորս վեճակները թէ իրենց կողմնէ և թէ իրենց ժողովուրդի կողմնէ մատուցին դատա-պարտելով միաբանութեամբ գլխեալ սոսկալի ե-ղանակով որոշութիւնը, այս յայտարարութիւնները կը սեմք անձնութիւն ապացոյց են սիրոյ և համակրու-թեան զոր բոլոր Լորտաբի ունի Սիւպիալի 'Կա-հանդաց կառավարութեանը և ժողովուրդեան վերայ :

Տէվիս նախագահը Հարաւային Վարտինայի ներ-քին կողմը ապացուցեալ է . ուր տակաւին փոքրիկ զօրախմբեր կը գտնուին, որոնք նոյն կողմը աս-պատակութիւն կըսեն : Կը կարծուի թէ Հարաւային Տէվիս նախագահին քով Էէն մինչև 13 միլիոն թա-լէս կայ : Իսիսիսի գետոյն վերայ մէկ չորսնաւ գիւղաւանով մի այրեր է, որուն մէջ 2000 Հիւսիս-կան կալանաւոր կան եղեր . որոնցմէ 1100 հոգին վերաւորութիւն կամ մահեր են :

Հարաւային՝ Սոնդիլմէրի քաղաքին մէջ 94 հա-զար հակ բամպակ այրեցին, որպէսզի Հիւսիսայ-նոց ձեռքը չանցնի :

Ստոնոյ կատարէր, զի յազաւս խաղաղութեան տեղ-ւոյը համազգեսն մերոց հաճեալիք գալ այս, և ուր առեւել հայրենեան ձերում : Գանդի որպէս խնայեալ եմք, իրեւ հայրենասիրարար դուք արարեալ էք զձեռ-նարկութիւն, որոյ հետեւեալ եղէն աղետալի : Ուստի և արդ սակա զձեր նպատակն ապացուցանելոյ, օգուտ ձեր պահանջէ գայրենասիրութիւն ձեր բացայայտել, դնելով զայն՝ վերայ աշգանակի լուսաւորութեան Եթէ գրկեալ կարծէք զձեզ 'ի ձերոց իրաւանց, աստանոր կարող էք գիրաւունս ձեր 'ի լոյս ամեկ մերով քննու-թեամբն : Եթէ որպէս մարդ՝ դատմամբն աներեւոյթ խղճի ձերոյ ապաշխեալ իցէք սակա աւարկայիցն ան-ցելոյ, աստանոր կարող էք ստանալ գիտատրեալն դեղ և դիտադրութիւն խղճին վերաւորեցելոյ :

Հրաւերս այս զոր ուղղեմք առ ձեզ, ոչ սղ ինչ նպա-տակալէ, բայց միայն սակա խաղաղութեան տեղւոյը համադրեանց, և վասն անդորրութեան ձեր մտաց և տնձին : Ոչինչ իւրք պատճառանօք արդարանալ կո-րող էք, եթէ խոյս տալիք 'ի սոյն սիրայորդոր հրաւե-րանաց . զի ոչ զոյ ձեզ տեղի իրկուի և կատարանայ . քանզի մեք հայրաբար ցանկամք գողուլ զձեզ աստ, և զձերութիւն ձեր միթարիւ, քան թէ իւրք ինչ վիշտ 'ի վիշտս ձեր յաւելուլ : Հայրենիք ձեր կոյ այժմ շնոր-հիւ Տեառն յայնպիսում խաղաղութեան, որով մեծա-պէս միթարիւ ունիք, եթէ այց առնել զնա յօժա-րեալիք : Գերութիւն անձնիդ աստ առաւել ունի զօ-րանալ և կարգորիւ, քան թէ այլը զօրհանապաղ 'ի համարուց երկրպագութեանցն աղակիւ և վրդովիլ :

Եթէ այլը Լրանէք զեղբայր մի՛ աստ զտանէք զկաղնուս-ները զինուորագրութեան ենթակայ պիտի ըլլային :

Եւս ամեն զինուորական կըսեմք, թէ Խտալիոյ կառավարութիւնը յօժարամիտ է հաշտութեան ընե-լու : հաշտութիւն՝ որուն համար Հոմի կառավա-րութիւնն ևս հակամարտութիւն կը ցուցնէ վերջապէս՝ ստիպեալ 'ի բուն զօրութենէ պարագայից :

Խտալիոյ թագաւորը՝ ընկերութեամբ Լամպարտ-ոս զօրապետին 'ի իրենց գնաց . ուր փոխադրեալ կառավարութեան ստորադրութիւնը Սայիսի 3-45- էն սկսեալ . ուստի 'ի իրենց անձնութեան թագա-ւորանիստ մայրաքաղաքն է այժմ :

Սայիսի 3-էն ըստ նոր տուումի՝ 'Կիւ-Լորդէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային զօ-րաբանակները հետզհետէ անձնատուր կը ըլլան : հե-աւաբար հաշտութիւնը՝ զրեթէ լմընցած կը համար-ուի : Կըսուի թէ Հիւսիսային Սիւպիալի 'Կահան-դաց կառավարութիւնը իւր զօրաբանակներէն արդէն 400 հազար հոգիի չափ նուազեցոյց :

Լորտաբին առեւտրի վերայ Հարաւային վեճակաց մէջ գրեւոր արդեւները վերջան և յատուկ պաշտօնատար մի յուղարկեցաւ 'ի Ինչման, որ դատարանները ու դանաչային և մաքսատանց վերաբերեալ զանազան խնդիրները կարգի դնէ :

'Կիւ' Վուաշինկիթընի մէջ դառնուող օտար տե-րութեանց երեսփոխանները, և յետոյ Լորտաբի վեճակները և կառավարութիւնները փութացան Սիւպիալի 'Կահանդաց նոր նախագահին յայտնելու իրենց սաստիկ ցաւը վասն աղետալի մահուան 'ի ի-դօն նախագահին : Եւս անկեղծ յայտարարութիւն-ները, զորս վեճակները թէ իրենց կողմնէ և թէ իրենց ժողովուրդի կողմնէ մատուցին դատա-պարտելով միաբանութեամբ գլխեալ սոսկալի ե-ղանակով որոշութիւնը, այս յայտարարութիւնները կը սեմք անձնութիւն ապացոյց են սիրոյ և համակրու-թեան զոր բոլոր Լորտաբի ունի Սիւպիալի 'Կա-հանդաց կառավարութեանը և ժողովուրդեան վերայ :

Տէվիս նախագահը Հարաւային Վարտինայի ներ-քին կողմը ապացուցեալ է . ուր տակաւին փոքրիկ զօրախմբեր կը գտնուին, որոնք նոյն կողմը աս-պատակութիւն կըսեն : Կը կարծուի թէ Հարաւային Տէվիս նախագահին քով Էէն մինչև 13 միլիոն թա-լէս կայ : Իսիսիսի գետոյն վերայ մէկ չորսնաւ գիւղաւանով մի այրեր է, որուն մէջ 2000 Հիւսիս-կան կալանաւոր կան եղեր . որոնցմէ 1100 հոգին վերաւորութիւն կամ մահեր են :

Գաղափարային Մանկավարժական Կոնգրեսի օրագրի
ընդհանուր ակադեմիական կոնգրեսի օրագրի :

“Ամերիկայի Միացեալ Նահանգացի Գործադրական
Հարաւայնոց վերայ ըրած վերջին յաղթութիւններն
ընդ և ինչմանսի առնուիլը պարտաւորեցին զՎ. ի
զօրապետը և Հարաւային գործադրելը որ անձնա-
տուր ըլլան : Հետեւեալը պատեւաբար , որ երկար
ժամանակէ հետէ կը քանթէր և կապակներ զՀ. ի
սիսային Ամերիկան , կերել թէ վերջապէս իւր վախ-
ճանին կը մօտենայ : Հաշտութեան ակնկալութիւնը
Եւրոպայի ուշագործութիւնը հրաւիրեց ի վերայ հե-
տեւութեանցը՝ զոր այս գէպքը պիտի պատճառէ
բամպակի առեւտրոյն վերայ մեր երկրին մէջ : Եւ
որովհետեւ բամպակեղէն ձեռագործ ընդունիլը երկ-
բայութեան մէջ էին ի վերայ քանակութեանը
բամպակին որ կընայ պտուղի Հարաւային նահան-
գայ մէջ , վաճառականութեան պաշտօնատունը տե-
ղեկութիւններ խնդրած էր այս բանին վերայ զաղ-
ղեցի հիւպատոսներէն որ Ամերիկայի հարաւային
կողմը կը գտնուին :

“Այս անդեկութիւններէն՝ զորս ձեռք բերելը
շատ դժուար եղաւ և մի Զաւոնթիւն չէն կընար ու-
նենալ , այս անդեկութիւններէն կըսեմք , կըսեմ
նոյն թէ Հարաւային Միացեալ Նահանգացի մէջ
մէկ միլիոն հակէն աւելի պատրաստ բամպակ չկայ :
Այս նահանգացի շատերուն մէջ ցորենի արտադրու-
թիւնը բամպակի արտադրութեանը յաջորդելով ,
բամպակի կանոնաւոր մշակութիւնը միայն Գեքսաս
և Լապոմա նահանգացի մէջ մնաց , և որովհետեւ
նոյն իսկ երկրներուն մէջ բամպակէ հաստ կտաւ
շատ կը գործուի ի պէտս հալուստի սեւամորթի պե-
րինքուն , ըսելէ որ բամպակի հնձոյն մէկ մասն
ալ այս բանին համար կը գործածուի :

“Այս կողմանէ , Անգլիոյ մէջ զանազան պատ-
րաստ բամպակը 700 հազար հակի կը հասնէր Ապրի-
լի ին , որ մի քանակութիւն մըն է և 1861 Յուն-
ուարի 1էն ի վեր տեսնուած չէր : Գաղղիոյ զոր-
ծատունները սպառման օրակա հարկաւորութեանցը
համեմատ կարգադրելով իրենց ընթացքը՝ շահագր-
տութեան (սքեքիւլաիոն) նպատակաւ բամպակ ծա-
խու չափին : Իրենց այս վիճակին մէջ , երկրորդ մը
չկայ թէ Ամերիկայի հաշտութիւնը քննասիրող ազ-
գեցութիւն մի պիտի պատճառէ Գաղղիոյ վաճառա-
նոցին վերայ , ալ ընդհակառակը կը յուսացնէ թէ
օգտակար ներգործութիւն պիտի ունենայ ազդային
ձեռագործ աշխատութեանց համար և բամպակի պա-
շար պատրաստելու դիւրութեանը համար : Վերջա-
պէս եթէ հաշտութիւնը կատարուի , Գաղղիոյ ձե-
ռագործ աշխատութիւնները հետզհետէ մի քանա-
կութեամբ պիտի յուղարկուին Ամերիկայի մէջ :

նամակ ի գրութիւն տաւնէն խնդիր , այլ և առաջար-
կել և արեւմտեայ ի գրութիւն հանել և այնպէս վեճ հան-
դիւսանալ անսպարծութեամբ իբրեւ յաղթանակի , առ-
որ ի գէպ զայ բանն յիշատակութեան արժանի : “Այս
որ զայն վերջոյն զմի ի վերջոյն յայտնուեցաւ :

3. Այսպէս ամենայն օրդիական անհամաձայնութեամբ
մաղթելով մատուցանել միաձայն հաւանութեամբ ի գր-
ման մեր տաւնէն , և ի գրման յորոց կարգադրելով
որպէս հոգաբարձու պաշտօնատուր ժամանակեան ի
գործադրութիւնն որք հային յեկեղեցական իրաւու-
թիւնն՝ զմեր օրդիական ջնորհակալութիւնն
ընդ բարեկամար և խոհական անօրհնութիւնն յայս
խնդիր բարձր Վեհափառութեան ձեռք , հայեցելով որ
կատարուին պիտեպէս անհատ իմաստութեամբ , երկու-
րեկ զկեանս ձեռք կալ յարթութեան ի հովուել և կա-
ռավարել ի վերջի դարձում , և ի ջուր հանգստեան
սկստանալ և դարմանել զբանաւոր Հօտս յանձն եղեալ
ձերին հովուապետութեան , և հովել շթողով զգային
ոչխարազգեստ ունել մուտ ի պտուղի հոգեւոր հօտին
զնկել փրկարար արեւմտ Հօտապետին տեսնու մերոյ :

Եւ մնալով ամենայն անհամաձայնութեամբ ձերին բարձր
Վեհափառութեան :

Ամենախոնարհ ծառայք
ՄԱՍԿԱՏԱՆ (Ձեռն.) Գեորգ Աւետիսեան ,
Հազարէթայ սուրբ Եկեղեցւոյն Հայոց ,
Գ. Գ. Գալստեան
Ի Կալիֆորնիայ , 3
Յունիսի 1864 :
Թովմաս Միլլըն
Խ. Յ. Ղուկասեան
Գ. Մ. Ֆ. Բեզարեան
Կուսմարիք :

ՄԵՆԵԼԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ճաւաղի սրտի կը ծանուցանեմք զյանկարծազատ
մահը մեծարգոյ մօսի Եւսեփ Մալուֆ բարեհաճ
բաւ դրողէան , որ երկար հիւանդութենէ ետե-
ւիւր առողջութիւնը ձեռք բերելով՝ Պուճա գեղը
օղափոխութեան համար գտցած էր , և այն տեղ կա-
թուածի սաստիկ հարուածով մի , Մայիսի 4ին առ
Աստուծո փոխեցաւ ի հասակի 42 ամաց :

Հանգուցեալը . ինչպէս յայտնի է , Իզմիրի
Անգլիոյ հիւպատոսարանին առաջին թարգմանն էր
և հեղինակ տարրական շատ աշխատասիրութեանց
յուսուած թուրքերէն և արապերէն լեզուաց :

Սօսու Եւսեփ Մալուֆ՝ զրադիսական ասպա-
րէզին մէջ մեծ յարգ և համարում ունէր , Լսնա-
նի ասիական ընկերութեան նմանապէս փարիզի ա-
սիական ընկերութեան անգամէր . և օսմանեան
Մեծիտի կայսերական կարգին շքանշանաւ ու
Պարսից տէրութեան Երիւթի կարգին շքանշանաւ
պատուեալ : Հանգուցեալը՝ սրբ Էնրի Պիւլմէ-
րին խորհրդոյ քարտուղարն էր , յորժամ Եւսեփ
Վսեմութիւնը Գանուպեանց իշխանութեանց նա-
հանգները կը ղարմէր յատուկ պաշտօնի : Եւսեփ
ժամանակէ ի վեր Մեծիտ Իրիտանիոյ դեսպանը
իւր համակրական սիրով և իւր բարձր պաշտպանու-
թեամբը կը պատուէր զինքը և մօտերս Եւրոպոս
գտնուած ժամանակը , մեզի Մալուֆ հրաւիրուե-
ցաւ Եւսեփ Վսեմութեան քով երթալ խորհրդոյ
քարտուղարի առժամանակեայ պաշտօնի :

Բնութեամբ քաղցր , սրտիւ մարդասէր , յօժարամիտ
ի բարեգործութիւն , հանգուցեալը սիրելի և յար-
գոյ էր յոյժ իւր բազմաթիւ բարեկամաց և ծանօ-
թից առջեւ , որոնք ի խորոց սքաի կը ցաւին այսպիսի
առաքինի անձի մը տարածում մահուանը վերայ :
Վախճանելոյն յուղարկուողութեան տիւրը հան-
դէսը Պուճա գեղը կատարուեցաւ և Լատինացոց
եկեղեցւոյն գերեզմանատունը թաղուեցաւ :

Ե. Ր. Գ. Ա. Յ. Ս.

Գիտել արժան է , թէ Սահմանադրութեան 79
երրորդ յօդուածոյն տրամադրութեանցը համեմատ ,
քուէարկուեց թուոյն կէսէն աւելի քուէ ստացողը
միայն կրնայ ազդային երեսփոխան ընտրուիլ : Բայց
Սահմանադրութեան զորոգիչ յանձնաժողովը՝ որ
ի Կ. Պոլսի , գաւառները յուղարկած Հրահանգ-
ներուն երկրորդ տնօրէնութեան մէջ սխալելով ,
քուէից մեծագոյն մասը զրած էր վասն ընտրութե-
պաշտական ազդային երեսփոխանաց : Հետեւեալ
ինչպէս ուրիշ քաղաքներ , նմանապէս ի Կ. Պոլսի մէջ :

Գիտողութիւնը պատշաճաւորը արժանիք ծանօթու-
թեան Եւսեփ Վ. հօտի . թուանշանաւ պատուարեալ :

Ա. Իբրեւ յանգ էլ ընթերցողութիւն կոնգրէսին . իւ-
րաբանչիւրը յատկութեանէ ետքին զգայութեան մտացն
ըմբռնեալ , հայեր յերես ընկերի իւրոյ իբրեւ այլ ընդ
այլը կը լեզու ցուցանել անսպար հոյ ցուածով երեսոյն ,
որպէս թէ , այս ինչ նորահար իբր են , որք ի գաղտու-
գողի եղեւ յաղանանէ առանձնաւորոց ոմանց ժող-
վակի խառն թերեւ ընդ հոգեւոր Առաջնորդի ի գրութի
նոցին բազմաթիւ խորհրդակալի՝ զայսպիսի նորանշան հրեշ-
վիժեալ յերեսան զան ահաւաղիկ հրապարակին հասարա-
կութեան , որոց և գիտալեալ զննող յորոգութիւն , թէ
յիշեալ նպատակ հարկանել արշաւէ գիրքն սրբ օսյրա-
սուր ի միմեան , և ո՞ր որ հնարի որոտ , հաղցուփործ
հմուտ աթոռակալ ժողովոյն , ըստ առաջնորդութեան
համազգեստն , ընդ նախկին եկեղեցւոյն , և մի յան-
դամոց հոգաբարձուացն առաջ կայ եղեւոյ հրապար-
կին , թէ կայ ի պահապան յիշատակարանացն եկեղեց-
ւոյ այնպիսի գաղափար , որ յարաբերութիւն ունիլի
ի վիճակափոխութիւն Հնդկահայոց , որպիսի նկարու-
գրէ իմաստ կոնգրէսի Եւսեփ Վ. հօ . արգէն ընթերցեալ
յակունջս հրապարակին : Եւ իբրեւ խեղճուտ եղեւ ի
պատարիսանոյն թէ՛ « չիք ի պահապան յիշատակարա-
նաց այնպիսի առաջարկութեան խնդրագիր , և ո՞չ իսկ
հնոք իրացն գիտեն նորա » , անդէն միաբերեալ ժո-
ղովն ննկել լինել առաջարկութեանն յանուն հասարա-
կութեան , և միաձայն հաւանութեամբ վճռեալ , որոյ օ-
րինակն կցորդի ընդ այս նշանաւ Բ. ի ծախմոյն թիւն
Ն. Վ. հօտապետութեանն : (Պիտի շարունակուի) :

և սահմանափակ անաւելութիւն ունեցողներն , և
երեսփոխան ընտրուեցան : Եւ ինչպէս կը տեսնուի
Եւրալուսոյ 750 թիւէն , Իզմիրի 24 աշխարհական ե-
րեսփոխանաց մէջ , 15 հոգին ըացարձակ առաւելու-
թեամբ և 9 հոգին համեմատական առաւելութեամբ
ընտրուած են : Ուստի Աստանդուպօլսոյ ազդային
կեդրոնակար վարչութեան կողմանէ մօտերս եկած
ազդարարութեանը համեմատ , ամայս 9ին կիրակի
օրը , յիշեալ 9 անձանց անունները կրկնապատկե-
լով , ըստ յաջորդութեան , նոր քուէարկութիւն ե-
ղաւ 19 անձանց վերայ ազդային առաջնորդարանը ,
ի ներկայութեան մեծարգոյ ընտրողական ժողովոյն ,
օղանկան ժողովոյն և նախագահութեամբ առաջ-
նորդական փոխանորդ գերապատիւ տէր Գեորգ
վարդապետին . որուն խաղաղասէր և խոհեմ ըն-
թացքը՝ թէ՛ այս և թէ՛ ուրիշ պարագայից մէջ գո-
վութեամբ և շնորհակալութեամբ կը յիշուի բոլոր
ժողովրդեան մէջ :

Հայտնի է որ Իզմիրի քուէարկուեց թիւը 237
հոգի է . որոց ամենուն քուէարկութեան հրաւեր
յուղարկեցաւ . բայց միայն 125 անձինք իրենց
քուէն տուին կամ յուղարկեցին : Ինչեալ 19 ան-
ձանց վերայ եղած քուէարկութեան ցուցակը հե-
տեւան է . յորմէ կը տեսնուի թէ առջի ինը ան-
ձինք բացարձակ առաւելութեամբ երեսփոխան ըն-
տրուած են : Մեծարգոյ տեալք , քուէ

Հակոբ Գարաբաշեան	88
Հակոբ Վարպետեան	77
Ստեփան Յօհ. Տէտէեան	76
Խաչատուր Յօհ. Եփրեմեան	73
Ստեփան Սիւրբուքեան	71
Գ. Լուկաս Գրիգորեան	71
Գեորգ Վ. Էման	71
Կիրակոս Եփրեմեան	71
Լեւոն Պոլաճեան	70

Սահմանի Եւսեփ Մալուֆ	64
Յովհաննէս Սիմօնեան	58
Յակոբ Աղաճանեան	57
Գեորգ Եւսեփեան	54
Սարգիս Տէմիրչեան	52
Յօհաննէս Տիւրքեան	51
Ստեփան Պալասեան	45
Ստեփան Սարգիսեան	42
Ստեփան Պապոյեան	33
Ընտրուած անուն	1

Գերադատիւ Խորհման Սիրտի վարդապետը
անցեալ շաբթու սուրբ Երուսաղէմէն վերադառնա-
լով՝ հասաւ Իզմիր , ուր իւր հայրենասիրական
համբաւոյն արժանի պատուով ընդունուեցաւ :

Յիշեալ հոգեւոր հայրը փութացաւ այցելութեան
երթալու սուրբ Մեսրոպեան և սրբոց Հռիփսիմեանց
ազդային վարժարանները , և իւր սովորական ե-
ռանդուն ու ազդասիրական ատենախօսութիւններու
վը քաջալերեց և օրհնեց բոլոր աշակերտները և
աշակերտուհիները :

Ամայս 9ին կիրակի օրը՝ հրաւիրուեցաւ հանգի-
սաւոր պատարագ մատուցանելու սուրբ Ստեփանոս
եկեղեցւոյն մէջ , ուր բաւական բազմութիւն կար և
ուշագրութեամբ ունկնդիր եղաւ Եւսեփ Գերապատ-
ութեան քարոզին , որուն նիւթն էր սէր և միաբա-
նութիւն և մանաւանդ Հայաստանի թշուառութիւնը :

Գերապատիւ Սիրտի վարդապետը երէկ միկնե-
ցաւ Աստանդուպօլսի երթալու :

Սուրբ Երուսաղէմէն առ Մասիս լրագիրն գրուած
նամակ մի՝ ամենապատիւ տէր Եւսեփ Մալուֆին
տիր սրբազան Պատրիարքին յիշեալ սուրբ քաղաքը
եղած փառաւոր ընդունելութիւնը , նկարագրեւէ
եաւ , այսպէս կը վերջացնէ իւր յօդուածը :

“Վերջապէս քանի որ եկած է Եւսեփ Մալուֆ
թիւնը ի սուրբ Աթոս , նոր կենդանութիւն մի
զգեցաւ բոլոր միաբանական Ուխտս , հոգեւոր ուրա-
խութիւն կը տիրէ ամենուն սրտին մէջ . մանաւանդ
երբ Եւսեփ Մալուֆութիւնը զանազան առիթներու
մէջ կը յայտնէ իւր մտաց բարի նպատակները ի
յուսուած յիշման և յօդուս սուրբ Աթոսոյ , և
իւր յուսանք հաստատապէս սր քիչ աւուր մէջ պիտի
տեսնենք ընդհանուր ազդիս ինչն ու անկալութիւ-
նները արդիւնաւորեալ անգուլ երկասիրութեամբ և

